

KÖZMŰVELŐDÉS.

Az erdélyi róm. kath. irodalmi társulat heti közlönye.

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

<i>Előfizetési díj:</i>		A társulat minden rendű tagjai a lapot tagdíjajkért kapják.	A lap szerelmi részét illető cikkek a szer- kesztőségnek, az előfizetési pénzek a pénz- árnoki — az esetleges reklamációk pedig a kudóhivatalnak küldendők.
Egész évre	4 ft		
Félévre	2 —		
Negyedévre	1 —	Kéziratokat nem adunk vissza.	

A komáromi ítélet.

Tebát az állami jogrend meg van mentve; Nagy Eszter gyámjai megkapták a feljelentésért a napidíjat s egyházmegyénk Főpásztorát a bíróság pénzbir-ságra ítélte.

Ugyan mi nagy bünt követett el egy püspök, hogy bíróság elé kellett állítani?? Teljesítette kötelességét, mint pap; növelte Isteni Mesterének egyházát, megnyitotta egy tévelygő lélek előtt az üdvösség kapuját, midőn komáromi helyettes plebános korában Nagy Esztert, ki két hónappal fiatalabb volt a törvényes 18 évnél, jóhiszeműleg a reformált egyházból az egyedül üdvözítő kat. egyház kebelébe visszavette.

A napjainkat szomorúan jellemző tárgyalás f. hó 9-én folyt le a komáromi járásbíró előtt.

Látható kárörömmel néztek a tárgyalás elébe a zsidó és liberalis heccmesterek, s azt hisszük: ugyan-csak kanyit a szemük, mikor püspök Atyánk kat. önértékes szavai elhangzottak: „Midőn itt e helyen megjelentem, érett megfontolás után tettem, mert egyházam törvényei azt mondják, hogy ne ismerjem el illetékesnek a világi bíróságot, akkor, midőn én, mint egyházam szolgálója, kötelességemet teljesítettem.”

Ez nyílt szó, ez nem a bűnösök szava, ez maga az ártatlanság. Így állottak valaha a Szent Pálok a bírák elé, így beszéltek a hitvallók és a vértanúk.

Igazán bámulatos egy jelenség! Bizonyos irányú ujságok minden léptét nyelvtölgötéssel kísérik; szelid szavait félreértik; atyai íntelmeit félremagyarázzák; ha lelkigyermekének az egyházhoz való ragaszkodást szívökre köti: a törvények elleni lázítással gyanúsítják, gyanolják, rágalmazzák, gyalázzák. S mit tesz ő méltósága? Felkeresi híveit, fáradságot nem ismerő kitarással bejárja széles egyházmegyéjét, magához hívja a bűnösöket, hogy lelki vigaszt nyújtsou nekik, segíti a szűkölködőket; valóban *mindeneknek mindene akar lenni.*

Látszik is az eredménye már is mindenütt. Bár-hová megy, szeretettel rajongják körül a vallásos lelkek, s a hol egyszer megfordult nem egy könnyen feledik el. Erről tanuskodik a mostani komáromi

útja is, hol a legnagyobb kitüntetéssel halmozták el egykori hívei.

Az állomáson a komáromi kat. hitközség monstre küldött-sége fogadta a főpapot. — mint olvassuk — a kihív *Kutschera József* h. plebános intézett üdvözlo beszédet a melyre a püspök röviden válaszolt, felbogarozott útcákon át, harangzúgás között vonult szállására, a plebániára, a mely előtt akkor már óriási közönség várakozott reá.

Első útja a templomba vezetett. Aztán egy haldoklóhoz hívták. Majd látogatásokat tett. Déiben *Kutschera József* ad-minisztrátor ebédet adott a püspök tiszteletére.

A tárgyalást a következőekben ismertetjük.

A tárgyalás délután három órára volt kitűzve. A tör-vényszéki palota kis termét a kivénesi közönség erre az időre zsúfolás g megtöltötte.

A tárgyalást *Veszeloeszky János* királyi aljárásbíró ve-zette. A vádhatóságot *Kenedi Imre* királyi alügyész képviselte. A püspök védőjeként *Pechata Antal* ügyvéd jelent meg.

Pontban három órákor megjelent püspök urunk s hely-et foglalván az odakészíte t széken, kezdetét vette a tárgyalás.

Veszeloeszky János kir. aljárásbíró felolvasta a panaszt, mely szerint *Nagy Mihály* és *Nagy Károly* nagymenyeri lakók tejjelentik *Majláth Gusztáv Károly* gróf volt komáromi helyettes plebánost, hogy a gyámságuk alatt levő *Nagy Esztert* az ev. ref. vallásból a római katolikus vallás kötelekébe felvette, mielőtt ez a 18-ik életévét betöltötte volna. Előadják a panaszban, hogy az eredményt a leányok juttatott anyagi előnyök által idézte elő a vádolt, ki a leány helyett lakás és tartásdíjat fizetett.

A panasz felolvasása után püspök urunk a következők-beu terjesztette elő védelmet:

Midőn itt e helyen megjelentem, érett megfontolás után tettem, mert egyházam törvényei azt mondják, hogy ne ismerjem el illetékesnek a világi bíróságot akkor, midőn én, mint egyházam szolgálója, kötelességemet teljesítettem. Hogy mégis megjelentem, tettem ezt azon tiszteletnél fogva, melylyel házam törvényei és ő Felsőge által kinevezett bíróság iránt viseltetem. Példát akartam adni híveimnek a mostani időben, midőn a tektintély elvét lábball tiporják, miként kell tisztelni a hatóságot.

Ezek előr: becsájtása után röviden kijelentem, hogy a tényállásnak megfelel az, hogy én átvettem azt a leányt a kat. egyház kebelébe, mielőtt 18-ik életévét betöltötte volna. Csak a szándékosságot tagadom, hogy e cselekedetemmel a törvényt kijátszani akartam volna. Megjegyzem, hogy az átvételnél nemcsak magam működtem közre, mert én az átvétel előtt a leányt nem is láttam, nem is ismertem. Segédlelkészem is közreműködött az átvételnél, de én azért a mit ő tett, a felelősséget magamra vállalom. Azt hittem, hogy a leány 18-ik évét már betöltötte, ezért át is írtam a helyét hit-vallásu szuperintendes urnak, hogy a leányt fölvettem.

Valóban azonban az, hogy én a lednyl bármi anyagi előnyben részesítettem volna Szentegyházunkban nem látom az, hogy a lelkeket pénzen vásárolják. Meghagyjuk mindenkinek a szabadságot, hogy keresse mindenki lelke megnyugvását és a boldogságot ott, a hol azt földalán véli.

Egyebet nem mondok, a többire nézve jogi képviselőm fog nyilatkozni.

A tényállás elég világos, hogy eselekedetemből a szándékosság teljesen ki van zárva.

Bíró: Ki vezette be az anyakönyvbe a felvételt?

Majláth gróf: A bevezetést az anyakönyvbe Szporni János segédlelkész végezte, de ezt az én utasításomra és megbízásomból tette s az átvételről a hely. hitv. lelkézi hivatalt is én értesítettem.

Erre az eljáró bíró felszólítja a megjelent Nagy Károly és Nagy Mihály magánpanaszosokat, hogy a panasz tőlük származik-e és hogy ragaszkodnak-e hozzá? Mire az egyszerű kinézésű öreg falusi emberek kijelentik, hogy a panasz tőlük származik s hogy ahhoz ragaszkodnak, egyébként fejébe 4 forint költséget számítanak.

Az eljáró bíró azon kijelentésére, hogy büntető ügyben tettéért mindenki saját személyében felelős s így a segédlelkész tettéért felelősséget nem vállalhat, a főpap újra kijelenti, hogy kaplányának tettéért a szavatosságot magára vállalja, mert arra neki megbízást ő adott.

Ügyész a magánpanaszosokhoz:

Mikor beszéltek az áttérés előtt Nagy r. szterrel utoljára?

Magánpanaszosok: Nem beszélünk ve'e.

Ügyész: Hogy tudják gyámi kötelességükkel összeegyeztetni, hogy még nem is beszéltek a leánnyal?

Panaszosok: Azt tudták, hogy Komáromban van s figyelmesek akkor lettünk reá, mikor keresztlevelét Nagy-Megyeről kérték.

Ekkor bejöttünk hozzá s láttuk, hogy egy asszonynál van és nem szolgál. Ekkor kérdeztük tőle áttérésének okát, mire azt felelte, hogy kosztadó asszonya beszélte rá.

A bizonyítási eljárás befejezte után **Kenedi Imre dr. kir. alügyész** előterjesztette az 1868. évi III. t.-c. 2. szakaszára alapított vádindítványát, de elfogadta **Majláth gróf** ama védekezését is, hogy tettében a szándékosság fenn nem torog Nincs okunk kételkedni — **ugyond — Majláth Gusztáv gróf** eme védekezésének valóságban nekünk, kik ismertük a komáromi vallásfelekezettek között idejövetele előtt fennálló állapotot, a mikor ezek egymással folyton ellentétben állottak. Ő mindig azt tanította, hogy tiszteljük a más vallás felekezettiket, a vádbeli eselekmény elkövetésénél tehát őt szándékosság nem vezethette. De mivel a tévedés nem ment fel a bűnösség alól, kéri azt megállapítani, de a fenforgó enyhítő körülmények figyelembe vételével a kihágási törvények 21-ik szakaszának alkalmazásával.

Ezután **Pecháta Antal** ügyvéd, védőbeszédében szintén a szándékosság hiányából indult ki, a mit azzal is megerősítve lát, mert az elbocsájtó lelkész, az elbocsájtó bizonyítvány kiadását minden ok nélkül megtagadta s így a felvevő lelkész előtt a tanak által kiállított elbocsájtó bizonyítvány állott a felvételnél rendelkezésre, ki a felvételt megakadályozó életkorra ebből távolról sem vonhatott következtetést.

Ha szándékosság forgott volna fenn, megvárhatta volna az értesítő levéllel a leány 18. életévéből még hiányzó két hónap leteltét s csak akkor értesíti az elbocsájtó lelkézi hivatalt a felvételtől.

Megengedi, hogy a tévedés nem ment föl a bűnösség alól, de vannak az ügy érdemére ható tévedések, melyeket a bírónak figyelmen kívül hagyui nem lehet.

Ezután **Vesztelecsy János** eljáró kir. eljárásbíró kihirdette az ítéletet, mely szerint **Majláth Gusztáv Károly** erdélyi püspököt az 1868. évi 53. t.-c. 2. szakaszába tiltózkodó vallás elleni kihágásban bűnösnek mondja ki, s ezéért az 1879. év 40. t.-c. 21. szakaszának alkalmazása mellett 25 frt fő és 25 frt mellék pénzbüntetésre ítéli. Elmarasztalja magánpanaszosok részére 4 frt 40 kr. utánjárasi költség megfizetésében.

A főpásztor az összeget azonnal kifizette. Este 6 órakor a Szent András templomban fényes segédlettel litániát tartott, másnap az iskolákat látogatta meg. Innen pedig Budapestre utazott az autonómiai kongresszusra.

Tarlózás

a belső-szolnoki esperesi kerület történetéből.

Összeszedégeti: **Kovács György**.

IV. Plebánok.

A. Deés. — Birtoknövekedés. Egyelőre jónak látom némely telkekről megemlékezni, melyek a Rác-Fundust növelték. Bethlen Elek, a Rác-Fundus közvetlen közvetében, (bíbetőleg ahhoz is tartozott egykor) — birt egy általa zálogba vett telket az azon levő házzal együtt. Ezen telket a házzal együtt gróf Kornis Zsigmond és Mikes Mihály kiváltották Bethlen Elektől és a Residentiárak adományozták. Ezen telekre igazán szükség volt ugy a zárda mint a templom építése tekintetében is. Tehát már volna két Fundus.

Kis Sebestyén praesidensége alatt (1720. évben) száthatvan forinton vétetett egy harmadik fundus kozárvári Literati Ferentől. A vett fundus szomszédságában délfelől lakott Kuppán Miklós, keletfelől volt a Residentia, nyugat felől a piac. Észak felől Banyai Máté. — Ugyan 1720-ban Hansch Sebestyén sindikus által a Kuppán-báz és telek szomszédságában levő ház és telek harmadrésze is megvétetett Szegedy Borbárától 50 frton, a más két rész, melyek egykor Zilahy Juditét voltak, Pataky Mihálytól 100 frton. — Szintén 1720. évben Banyai Máté feleségével Alvinczi Erzsébettel eladott két házat (Alvinczy-téle) 110 frton. Ezen házaknak szomszédságában vala kelet felől a Residentia, észak felől Alsó Mihály, délfelől egy — a Residentiához tartozó felek, nyugat felől a város utcája. Ekkép a Residentia Isten után szép terjedelmű belső birtokhoz jutott, még pedig nem igen későre. Majd hátrább még látni fogunk birtokvásárlásokat. Hát, mint eddig is észlelhetők, a szerzetesek nemcsak ingyen adományozás, hanem az alamizsnából megtakarított készpénzvásárlás után jutottak belső birtokhoz.

Ezek után csakugyan lássuk a zárda építkezésének történetét.

Az 1718. évben tartott Capitulum alkalmával Szentmiklós György, kiérdemült bölcészet- és hittanár választatván meg Custosnak, az éppen akkor kinevezett új praesidens Kis Sebestyénnek meghagyta, hogy okvetlenül gondoskodjék a zárda keleti részének megkezdéséről. Ezen évben meg is kezdetett az építkezés kőanyagból. Hogy mikor végződött annak nem akadtam nyomára. Ugy látszik azonban, hogy a keleti rész földszinti épület lett, mert később a déli rész magasságáig kellett felemelni, hogy a földézet az egész zárda felett egyöntetű legyen.

A zárda keleti részének fölépítése alkalmával nagy szolgálattal tett öseinknek gróf Kornis Zsigmond gubernator; mert a kálvinisták nem késtek akadályokat gördíteni az építkezés elejébe. Természetesen sehogy sem tudtak megbarátkozni azon gondolattal, hogy a szerzetesek szemök láttára úgy könnyedén megtelepedjenek. De Kornis gróf és gubernatorban hatalmas védőre találván, az építkezés lassanként bevezett ténynyé vált

Nines mért említem, hogy a zárda keleti része a Raetz-funduson épült; de azt megemlítem, hogy azon építkezést a szentbenedeki szombati v. m. per eminentiam mozdította elő. —

Martonyi praesidensége alatt a sekrestye ajtajától a toronyig a templom melletti ambitus huzatott boltozat nélkül (ma is úgy nagyon.) Ezen ambitus földszetének felső része a templom oldalára támaszkodik.

1752-ben a zárda déli részének építése kezdetett Tompos Imre praesidensége alatt, ki az első évben a szükséges anyagokat a lehetőségig igyekezett beszerezni.

1755-ben a zárda déli részének építése befejezését nyert s ugyanazon év június 16-án Raphael Agoston provinciálisága alatt Medgyesen tartott Intermedia Congregatio alkalmával a Conventek sorába emeltetett. — Midőn a Residentia Conventé emeltetett, a szerzetes család következő tagokból állott: Tompos Imre guardian, Botár Joakim provinciae pater, Kemény Bernárdin vicarius, Sándor Jeromos, Teuner Mihály, Schmiedt Vitalis, Veseli Nepomuk János, Zöld Pátrik, Kajtsa Joakim atyák s még két klérikus frater — Kézdi Ignác és Sláma Názár.

Sándor Jeromos gardiánsága alatt (1758) kezdetett meg a zárda nyugati részének építése s már 1760-ban Péterffy Gerárd gardiánsága alatt földel alá került s az alsó ambitus is négyszögű lapos faragott kövekkel behuzatott. Az építkezés oly szép előhaladása miatti örömtől s mi föbb: örök bátául a Gondviselésnek, Botár Joáchim 1760-ban jun. 15-én a Congregatiót Deesen tartotta meg.

1762-ik évben a nyugati rész kellően elkészült. A cellák, ajtók, ablakok, padozatok, kályhák és ágyakkal látattak el s a felső ambitus deszkákkal huzatott be. A déli rész ajtai is befestettek, egy a nagy ebédő asztala stb. is.

1780-ban Fazakas Fülöp gardiánsága s Király István sindikassága alatt a zárda keleti része a déli rész magasságáig felemeltetett. Ezt már különben érintettem volt.

Végre valahára tehát e zárda az ez idő szerinti alakját nyerte. Erre hatvankét év (1718—1780) kellett; de ös-
atyáink a esüggedést nem ismerték. Ki tudná megmondani, mennyit vándoroltak fajúrol-falura, házról-bázra, hogy az Isten szent nevében gyűjtsék az alamizsnát s nyerjenek minél több áldozatkész sziveket és lelkeket, hogy céljaikat sikeresítsék.

II. A templom. Az első szent Ferenc-rendi missionáriusnak Deesen való megállapodása után (1711—1726-ig) az Ur szőlőjében laukadást nem ismerő fáradalommal működő szerzetesek oly sok lelket nyertek az egyháznak, hogy a kis és egyszerű *Oratorium* helyett egy nagy és díszes templomról kellett gondoskodni. Megkívánta tehát azt a hitek növekedő száma s a vallás méltósága is.

És 1726-ik évben ex mandato V. Definitorii Demjén Gábor praesidens megkezdette a nagy és szent művet.

Május 4-én a szentély alapzata kiásásához hozzáfogtak s már azor hó 7-én készen voltak vele.

Deesen akkor igazán ünnep volt. Az egész város talpon állott. Katolikus úgy, mint kálvinista sietett az úgyszólva rendkívüli ünnepélyre. Minden rang és rend, gazdag és szegény nagy számban képviselve volt. — Minden megjelentek közül felesen kimagaslott Gr. Kornis Zsigmond gubernator s ekkor már sindikus apostolikus. Ez a szíven-léleken fő-

nemes és híhős mindenütt ott van, hol jót kell tenni, ho példájával hathat.

Merem azon meggyőződésem kockáztatni: hogy, ha a ritka vallásosságú bátor és rendíthetlen katolikus ügyeinkben folyton buzgalkodó és ügyeinkért anyira áldozatkész Gr. Kornis Zsigmond gubernator ő excellentiáját netalán nélkülözik őseink: aigha azt elérők, mit mellette elérhettek. — Az örök nevű és emlékü Gróf támogatásának, nagymérvű tekintélyének milyensége hatását nem tévesztette nemcsak a katolicismus fontos ügyében, hanem őseink ügyében is. S oda kell gondolnunk azt is, hogy azon időben a Kálvinfelekezeti uralván Deést, őseink megjelenése s azoknak hivatottabb tágasabb meg tágasabb térfogalása: a Kálvinfelekezetenek sem inyére, sem kedvére nem lehetett s nem is volti sehogysem; mert őseink minden győzelme kínos vereség volt reája. — Kellott tehát a legnehezebb kezdetben s még tovább is egy Gr. Kornis Zsigmodnak lenni. S adott is az Isten!

Deus per media operatur.

Már most tovább!

A lapis fundamentalis letétele után az alapzat temsokára elkészült s hozzáfogtak a sanctuarium falazatának felemeléséhez s augusztus 13-ra már készen voltak az építkezéssel ezen szentélyt illetőleg is.

Augusztus 16-án a templom kapuja alapzatának kiásásához kezdetek s bevégezve az ásást a köfalat is a földszintig felbozták — nem augusztusban, hanem a következő hónapokban s így 1726-ban annyira már mentek.

Egy évi szünetelés után 1728-ban folytatták a templom építését s ezen és november 24-ig a templom hajójának falazata fel lett emelve. De földel alá csak a torony jött. Bámulatos a rohamosság a templom építésében. Nagy s örök igazság az: Spes confixa Deo, nunquam centusa recedit.

Az Istenben való bizamon kívül mi alappal sem bírtak szegény őseink, hogy templomot tudhassanak állítani. De bizza Istenben, a lehetetlent lehetővé tették. Hej, vajmi sokat kellett a templom ügyében is az ajtókon kopogtatni s kéregetni Isten nevében Isten nagyobb dicsősége előmozdítására. Az Isten a jötevők által megsegítette, kisegítette szegényeket s mint látni fogjuk célt érték.

Meg kell jegyeznünk, hogy úgy a zárda, mint a templom is vízenyös helyen épült s a templom hajójának felemelése után kezdetek észlelni őseink, hogy a vízenyös talaj miatt a templom előbb-utóbb veszélyben fog forogni. Hogy tehát annak egyszer s mindenkorra elejét vegyék, elhatározták egy esatornát (canalst) buzatni, mi később meg is történt. Ezen esatorna kezdődik a zárda nyugati oldala mellett lefelé a sekrestye alatt s a kis király-utca alatt s a (manapság) Balló János telke alatt elbuzódik a Szajka patakig. Ezen esatorna nélkül a zárdának pincéje nem lehetne, mert, midőn nedves idő van, mindig tele lenne vízzel.

Elsorolt építkezésekhez következő adakozók járultak: Colobrat Ferenc, gróf Mikes István, Mihály Mihály és Thuroczky György, ki 112 frt adott és Belső-Szolnok megye 200 frtjával. Ezekhez 1789-ben járultak még a megye 100 frttal, gróf Csáky 100 frttal, Thorovát Salamon szamosújvári örmény 50 frttal; Moebesz Henrik az Istenben boldogult gróf Colobrat Ferenc hátrahagyott javaiból 200 frttal. László Mihály szamosújvári örmény egy ezüst páncifikáléval, mely ma is megvan, Dobokamegye 25 frttal. — Quae tunc et accipietis . . . Megtörtént . . .

(Folyt. köv.)

T A R C A

Az én kocsisom.

— Irta: *Török Ferenc.* —

Mikor a vonat megállott az udvarhelyi állomáson, én a kupé lépcsőjéről egyenesen az édes anyám karjai közé repültem, onnan meg a szedettas hőjt párnalásra, a készen váró szekérbe, szintén édes anyám mellé. Kocsisunk is fölült a bakokra, melyet egy lilával tarkázott szürke pokróccal leterített deszkadarab képviselt, s aztán becsapkodott apró sovány lovak közé.

— Gyí Fejér, gyí Sárga, mert tudjátok-e kit visztek!? s büszkén simította végig izmos öklével tömött barna bajuszát és sokatmondó tekintettel pislogott hátra felém.

— No Fejér meg Sárga, most jól néztek meg a mi kicsi papunkot, mert mikor még egyszer haza bozzátok, akkorra kék levevendája megfeketedik. Meg bizony, akár csak az érett kükény.

És a két ló meglassította lépését s hátra nézett nagy, okos szemével, melyekből én roppant szeretetet és büszkeséget olvastam ki.

— No te no! Nem azért mondtam, hogy hátra néztek. Gyí, hogy az Isten tartson meg, mert ma-e?

A lovak újra neki rugaszkodtak a széles poros országúton, közbe-közbe bizalmatlan oldalpillantásokat vetve a prüszkölő lokomotív felé.

Mi pedig némán ültünk egymás mellett édes anyámmal. Hej pedig mennyi mondani valónk lett volna! Hanem az a száj nem igen tud szóba kezdeni, mikor a szív tele van. Hanem hát István bácsi, az a kurta, zömök barna szikulus bele kezdett helyettünk.

— Tudja-e kicsi tisztelőndő úr, mit ígért volt nekem, mikor első esztendőben ment fel a klédikára, s én evvel a két kecskével behoztam volt a városba?

— Nem emlékszem. Kissé régecske volt.

— Abbia rég volt, hanem azért én még nem felejtettem el.

— No hát akkor csak elé vele.

Kocsisunk egyet hümmögött s azzal pipástarisznyájából előkerített egy másfél krajcáros szivarat — mikor engem hordozott nem pipált, hanem szivarozott. csupa tiszteletből — azzal rágyújtott s főgőz közül mondta:

— Buzsnyiban nem ilyen pipáltunk, mikor pangánéttal esiklandoztuk a szomszéd bőre alját. A volt aztán a portéka! Meg is érdemeltük, mert hét országon keresztül maséroztunk oda, — s fitymalódba nézett végig a szeplős szivaron.

— Na, úgy hát valami finom szivarokat ígertem volt?

— Nem azt, megkövetem.

— Talán dobányt?

— Azt sem.

— Hát korondi piros pipát?

— Azt sem, engedelemmel legyen mondva.

— Hát akkor mi a csodát?

— No hát ha már ki kell mondanom hát azt, hogy

mikor utoljára hozom haza, akkor a Sárga meg a Fejér helyébe két szép csitkót veszen nekem . . . Kellene is, hogy felváltassuk szegényeket, mert immár meg is öregedtek s a futást is megunták.

— Ad ám az Isten, az o'áhfalvi emberként, ha másképp nem, jó emberek által.

— Igen, csakhogy a jó emberek megfogytak.

— Jó utánjárással most is lehet kapni jó embert S aztán tudja-e mit? 40—50 pengővel lehet két csitkót venni.

— No, a tudom nem húzza ki a sárból.

— Dehogy nem. Ha olyan mint két gerebem, az is jó lesz nálam, akárcsak Győrpál Ferencnél a rossz kabala. S aztán tudja-e mit? Jó az Isten s ő szent többsége minden faluba rendelt legalább egy zsidót; a zsidó a sok tojásti összegyűjti s minden tojásból egy zsidó gyermeket kötöl ki s hogy azok hamarabb megtollasodjanak, minden gyermeknek ad valami munkát a pudli mellett s azok közül az egyik bizonyosan ostort is árul, az ostortól pedig mint maga is jól tudja fél a ló . . .

Legnagyobb sajnálatomra az érdekes fejtegetést egy sátoros cigány zavarta meg. Ahoz a Petőfi-féle karavánhoz tartozhatott, mely épen azelőtt pár perccel vonult el a fűzesek alatt a patak partján rettegetes nagy derendőciával.

Ugy látszik a vitéz khámíta beszédett volt a jóból, mert törpe, sovány fakó lován úgy hajladozott mint egy pünkösdi rózsza, akarom mondani, mint egy madárijesztő.

Nyomban meg is szólította kocsisunk.

— Vigyázz, Rupí, mert kifut alólad a gebe.

A cigány mosolyra húzta lecsüngő füstös bajusza alatt széles száját; kimutatván foga csillogó gyöngyét s dajnálni kezdett még jobban s o-a surlódott fakójával szekeresünk sárgájához; aztán meg behajolt a szekér fölé, mintha kedve kerekedett volna István bának egy aranyos pusztit adni. Hanem hát ő kelme sem vette tréfára a dolgot — vagy hogy igen is tréfára vette — s belekapaszkodott a dadé hosszú fényes fekete, zsiros üstökébe, s a gebe valóssággal kifutott alóla, ő meg fenn akadt, az erős vasmarokban, akárcsak a lázongó Absolon a tölgyfa ágain.

— Nosza lett szörnyű vajúgatás, ordítózás meg rug-kapalózás, úgy hogy István bának el kellett eressze a kócos üstököt, ami nem egy könnyen ment. És a cigány szabadnak érezvén magát, első gondja az volt, hogy a földközüsse magát, azután meggyalázott üstökét belékeverte a porba, végül pedig cifra rezes bukkós botjával el kezdtemaga mellett verni a port.

Majd felugrott s megrázva rezes, sujtásos, kék ködmönét, egy szökéssel lován termett s ránk villant sötét, fekete, vérben uszó szeme; aztán megszorította, a vézna gebe derekát, a fakó felkapta kócos fejtét s mint a mesebeli táltos neki iramodott a rétnek villámsebességgel, egyenesen arra, a hol únk lekanyarodott egy hidaeska felé.

Ott leszállt lováról s amint a fűzesen keresztül láthattuk, az úton keresztül ment s meg vissza; majd egy jókora követ fölvetett, valami jeleket húzott rá kezével, aztán meghitette ajkának barna levű rásporzóriumával s átdobta az úton.

Mikor mind ezt megeselekedte, újra felpattant lovára s a réten keresztül közel mellettünk a karaván után ügetett; csak annyit kiáltott felénk nagy betykén:

— No magyar, ott ma nem mész el! azzal eltűnt szemünk elől.

Anyám elhalványodott. István bácsi fejét csavargatta s valamit dörmögött magában. Én meg néztem őket s az egészből egy kukkot sem értettem.

Hanem mikor a hidhoz értünk, ahhoz a kis hágóhoz, ahol a cigány a követ átdobta, ott lassankint mindent megértettem.

A lovak egyszerre megállottak, mintha csak gyökeret vert volna a lábok.

— Gyí Feber, gyí Sárga! biztatgatta őket István bácsi, rángatva a gyeplő szarát. Hanem a lovak csak fejüket rázták s fülüket vonogatták hátra, a mi azt jelentette, hogy egyet sem mennek még a Herkó páternek sem. Hanem Istvánbá azért mégsem csüggedt el.

— Ne te né! Efyjje farkas rugta teringette, mi dolog ez?! Megkutyálták-e magukat ezek a lovak vagy mi?! Nye, mi lélt nye!! — S aztán az ostornyél vékonyabb felét szorítván markába úgy nyult elé közibük.

Hanem mind hasztalan. A helyett, hogy előre mentek volna, nyomai kezdették a szekeret hátra felé, bele a sánca. Leugrottunk a szekérről. Anyám egész halotthalvány lett.

— Mi lelte édes anyám? kérdeztem aggódva, megfogván anyám kezét. Ő semmi egyenes feleletet nem adott, hanem mindegyre csak azt hajtogatta: Jézus, Mária, ne hagyj el!

Magam is megszeppentem. A dolog kezdett homályos, rejtélyes lenni. Istvánbá még olyan sokatmódo pillantásokat vetett anyám felé. Ugy tetszett, mintha szeretne valamit mondani, de átálja előttem nyilatkozni.

(Folyt. köv.)

KISEBB KÖZLEMÉNYEK.

Bérmálás Nagyszébenben.

Az apostolok lánglelkű utóda, a Jézus sz. szíve szerinti főpap, Székelyi Majláth Gusztáv Károly gróf, erdélyi püspök úr ő Méltósága meglátogatta nagyszébeni híveit, hogy őket megismerje, szerető szívét előtük kitarja, őket a sz. Lélek ajándékaival gazdagítsa.

Tűzet hozott közénk, a vallás és szeretet tűzét. Nemes szívének minden dobbanása, minden tette, minden szava azt célozzak, hogy a vallásosság és szeretet tűze híveinek mindenikében feléledjen, lángra lobbanjon.

Boldog egyházmegye, melynek ily főpásztorava!

„Transit beneficendo.“ A merre jár, nyomában a hitélet felvirul, a szunnyadó vallásos érzület új életre kel, a könnyek száradnak, a fájó keblekbe balzsamot önt. Hívei rajongó lelkesedéssel fogadják szavait, esvelésik ajkáról a sz. ígékelt, magasztos példáján keresztényi kötelességüket teljesíteni megtanulják; boldogok, ha vele együtt imádkozhatnak, ha áldásában részesülhetnek, ha csak kezét megérinthetik.

Igen, most a sz. Lélek szól az ő ajkairól, szavai a szív legbensőbb mélyéből származnak, a ki őt hallja, legyen bármennyire hitközönyös, magába száll, lelke átalakul.

S ha példája és szavai a felnőtteknek szívét képes megindítani, mit mondják az ártatlan szívű gyermekekről? A főpásztor leszáll hozzájuk, az ő nyelvükön beszél hozzájuk. Látják, hogy mennyire szereti őket, tudják, érzik azt. Az öröm kisugárzik szemeikből, egész lényükön látszik, hogy a mit a főpásztortól hallottak, ezt éltükben soha elfelejteni nem fogják.

Ősi szokás szerint a keresztényszigeti dombnál várta a hitközség küldöttsége a Szerdahely telől közlő főpásztort. Itt Zeibig főgondnok fogadta s üdvözlő beszédére a főpásztor kegyteljesen válaszolt. Megindult a 40 kocsiából álló díszmenet a város végén felállított diadalkapuboz, hol óriási néptömeg élén Ferenczy áll. főgymnasiumi igazgató üdvözölte magyar nyelven püspök úr ő Méltóságát, mire hasonlóan magyar nyelven nem kevésbé kegyesen válaszolt a főpásztor. A harangok zugása között hajtattott a főpásztor a főúteakon át a nagy piacra, a plebániái tenplomboz, mely előtt újból óriási néptömeg, az összes iskolások, közöttük 160 fehérje öltözött leányka várakozott.

A templom, plebánia lak díszes lombfüzérékkel, feliratokkal volt felékesítve. Felhangzott az iskolások „éljen“-e s a főpásztor a templom ajtajánál fogadta a papság hódozatát, kiknek nevében Gidófalvy Gergely prépost-plebános szólott, lelkesült szavakban üdvözölvén a szeretett főpásztort.

Az „ecce sacerdos magnus“ hangjai mellett vonultunk be a sz. egyháza, tol ina után, helyő sugallatának engedve a szószékre lépett, atyai szavakkal üdvözölte a hitközséget, elmondta jövetelének célját, lángszavakkal buzdította a híveket, hogy használják jól tel „az üdvösség napjait“ a főpásztori áldását adta a hívekre.

A gyönyörűen feldíszített plebániái lakba felvonultunk s következtek a tisztelgések. Ő Méltósága fogadta a papság, egyháztanács, oltáregylet, tanítóegylet tisztelgését; továbbá az egyes előkelőségek, mint Jánosy, törvényszéki elnök, Reisenberger alispán, Denk pénzügyigazgató, Elischer tanke, rületi főigazgató, Drottleff polgármester, Plütér tauffelügyelő stb. tisztelgését.

Ezután ő Méltósága látogatást tett a hadtestparancsnoknál, a főispánnál, a százszuperintendensnél, a gr. kel. metropolitánál, kik mindnyájan még az nap, vagy a következő napon viszonzták a látogatást.

Este 7 órakor az egyházi ének- és zene-egylet szerenádval kedveskedett ő Méltóságának és elnöke, Prokupek Samuel vezetése alatt tisztelgett, ő Méltósága kegyes szavakkal fejezte ki köszönetét és megelégedését.

Másnap, oct. 24-ke a bérmálás nagy napja volt. 440 bérmálendő részesült a sz. Lélek ajándékában. Sz. mise alatt az egyházi ének- és zene-egylet igen emelte az ábitatot, Gidófalvy prépost-plebános igen szép sz. beszédet tartott, melyben kifejtette a püspöki látogatás jelentőségét. Most a főpásztor lépett a szószékre s a hívők szorongó sokaságához beszélt oly lángszavakkal, hogy mindnyájan egy szív és egy lélek voltunk, hogy számtalannak szemében a meghatottság könnyei csillogtak. A bérmálás alkalmával, a dél utáni sz. rózsafüzér átlatossága s az este 6 órakor a halottakért mondott isteni tisztelet alatt, melyeket ő Méltósága személyesen végzett, minden alkalommal beszélt ő Méltósága; szavainak hatása leírhatatlan, leginkább meglátszott a gyónató székek előtt, melyeket tömegesen kerestek fel a hívek e napok alatt. A főpásztor szavainak hatását jellemzi az is, hogy lehetett látni magas állású egyének, sőt protestánsok szemeiben a meghatottság könnyeit. A szívből jövő s meggyőződés által áthatott szavaknak senki sem állhatott ellen.

Délben Gidófalvy prépost úr díszebédet adott, melyen a papság és a katonai, megyei, városi hivatalok főnökei a hadtestparancsnokkal és a főispánnal vettek részt.

Ő méltóságának fáradszátalansága, kitartása bámulatos. A terhes teendők között még vasárnap lelt időt megtekinteni a sz. Ferenczrendi atyák zárdáját és az országos tébolydát. Itt Dr. Konrad igazgató igen szép beszéddel üdvözölte, az ápoló irtalmas nővérek pedig túlboldogak voltak, hogy a kegyes főpászor áldásában részesültek.

Délután 4—6 óráig a gyóntatószéken ült ő Méltósága, hol a bűnbánók hosszú sora várakozott ő reá és lelt vigasztalást szentségi feloldozása által.

Másnap, okt. 25-én a sz. Ferenczrendi nővérek zárdájában osztotta ki a bérmarás szentségét. 120 leányka részesült a sz. Lélek malasztjában. A sz. beszédet, Dr. Bilinszky igazgató tartotta. A bérmarás után a főpásztor szólott újból a megbérmaráshoz. Az ártatlan lelkek levele leste szavait, miként az üdítő harmat a virágokra, úgy batották szavaikat reájuk és a kedves nővérekre, s felejtethetlenné tevék számukra örökre e szép napot.

Sz. mise után mindnyájan az intézet dísztermébe vonultunk, hol a főpásztor tiszteletére rendezett ünnepélyt tartott meg. A szép ünnepély, melynek műsora ének, zene darabokból és üdvözlő beszéd, meg költemények elszavalásából volt összeállítva, pompásan sikerült s ő Méltóságára láthatólag igen kedvező benyomást gyakorolt. A műsor végétével ő Méltósága a gyermekek közé lépett s felejtethetlenné kedves szavakat intézett hozzájuk.

A zárdában elköltött pompás ebéd után, melyen az összes papság részt vett, d. u. 3 órakor a Terézváraházba kocsizott le a főpásztor kíséretével. A Terézváraház főbejárata előtt, félkörben felállítva várta ő Méltóságát a növendéksereg, tiszt- és tanítói személyzet és nagy néptömeg. A Terézváraházi igazgató Prokupek Samuel lelkes szavakkal üdvözölte ő Méltóságát, mire a főpásztor kegyesen felelt örömmel fejezvé ki, hogy lejöhetett árváihoz, kiket kiválóan szeret. Innen a Terézváraház egyik zászlókkal és lombfüzérekkel szépen díszített helyiségébe vonultunk, hol a növendéksereg, szeretett atyjuknak tiszteletére ünnepélyt tartott. Az ünnepély műsora üdvözlő beszédéből, szavalatokból, ének és zene darabok előadásából állott s kedvező benyomással volt ő Méltóságára. Ez ünnepély végétével újból beszélt a főpásztor a gyermekekhez. Szeretetteljes szavakkal intette hálára őket legnagyobb jötevőjük, az intézet dicső alapítónőjének emléke iránt, kifejtvé, hogy miáltal fejezhetik ki leginkább hálájukat. Innen a terézváraházi templomba ment, imádkozott, áldást adott a növendékekre s megkeresztelt egy 3¹/₂ éves lelencet.

Az intézeti helyiségek megtekintése után 1¹/₂ órakor a belvárosi egyháztanács ülésén elnökölt, 6 órakor a sz. rózsafüzér ájtatosságát vezette, újból sz. beszédet mondott és este 1¹/₂ óráig gyóntatott.

Másnap, okt. 26-án az Orsolyák templomát és intézetét tekintette meg. Reggel 8 órakor sz. misét celebrált s néhány hívót a bérmarás szentségében; részesített, sz. beszédet tartott.

Sz. mise után a díszterembe vonultunk, hol a növendékek ünnepélyben adtak kifejezést a főpásztor látogatása fölötti örömkönek. A gyönyörűen feldíszített díszteremben szép trónusról hallgatta végig a főpásztor az ünnepély műsorát, mely szintén ének, zene és szavalatokból állott s pompásan sikerült. Az ünnepély után itt is szólott a gyermekekhez, hatása itt is leírhatatlan volt.

Ezután a belvárosi fiúiskolát látogatta meg, minden osztályban kérdezvén, atyai szavakkal szólván, szép sz. képecskéket osztott ki a gyermekek között.

Az Orsolyák zárdájában elköltött ebéd után, újból a Terézváraházat tisztele meg látogatásával s az egyes osztályokba ment. Megható jelenetek fordultak itt elő. Az a kedves, leereszkedő modor, az az atyai szeretet, mely szavából sugárzott, lebilincselte a gyermekeket. Öröm sugárzott arcukon, bátrakká lettek s ő Méltósága minden kérdésére pompásan megféleltek. Láthatólag kedves benyomást gyakoroltak ügyes feleleteik a főpásztorra, ki nem mulasztotta el megelégedésének kegyes szavakban kifejezést adni.

Azon napok alatt, míg főpásztorunk Szebenben tartózkodott, a merre járt mindig nagy néptömegek kísérette. A hívek boldogok voltak, ha hozzájuk szólt, ha kezeit megcsókolhatták. Sokszor perecekig nem mozdulhatott helyéről, annyira körülfogták, annyira tolongtak körülötte.

A bucsuzás percei elkövetkeztek. A Terézváraházból a vasúti pályaházhoz bajtattott ki a főpásztor és kísérete; az egyháztanács, oltáregylet már ott várta és ezeryi tömeg, hogy még egyszer láthassák a szeretett főpásztort. A midőn a vonat megindult, soknak szemében könny csillogott s soknak szájából hangzott fel: „A viszontlátásra! Isten hozza el minél előbb hozzánk a szeretett főpásztort! Vajha minél gyakrabban látogatná meg szebeni szerető hiveit!”

—1.

Egy kis kép a felcsiki hitéletből.

Düböngve rohan a hitetlenség pusztító Boreasza, ront és letarol mindent, a mi nincs védve romboló vihara ellen. Vad rohamában neki megy az egyház két ezer éves fájának s tördelve szaggatja száraz ágait, melyek az igazi élet nedvkeringésén kívül maradtak. Eme romboló ereje magával ragadja a hitben meggyengült lelkeket s ha már szárnyaira vebette, csak nagyon ritkán teszi le addig, míg az örök tűz lángjaira égő áldozatul nem dobja őket. —

Fagyasztó dere az uralgó hitetlenségnek megremegteti az isteni hit fájának erényvirágait s nem akarja, hogy ezek az örök boldogság illatát leheljék a szevedő emberiség lankadó lelkének felelevenítésére. Megremegteti, de el nem hervaszthatja, mert az igazi erény sokkal mélyebbre hatol az ő gyökerével, hogy sem az istentelenség tomboló vihara megsemmisíthető az. Viszanyulik e gyökér Krisztus keresztjének tövéhez s onnan nyeri az életerőt, hová a szeretet Istenének forró vére folyt alá.

S míg a ker. kat. hitélet e talajból táplálkozva termi az örök élet gyümölcsseit, addig nem félhetünk s bátran szembe nézhetünk a dübögő hitetlenség vad szelével. Hisz Krisztus keresztjének tövéhez oly szívnek vére hullott alá, melynek hatalma megszügyenítte az ó-kor vad pogányságát, szeretete pedig lefegyverző az istentelenség önkénykedő hatalmát. —

E szentséges szívnél keresett mindig oltalmat az igazi keresztény a hitetlenség romboló vihara ellen, e szent Szívnek erejében bízva szállott szembe Krisztus elleneivel s a lelki harcok nehéz tusájában e szent Szív áldása kísérte az Istenért lángoló szíveket.

Ki csodálkozik tehát, ha egyházunk története szerint

a hitétet legszebb virágai Jézus szentséges szívének tiszteltéből fakadtak mindig? E tisztelet egykoru az anyaszentegyházzal. Ott a szent keresztnél veszi kezdetét, midőn a végtelen szeretettől lángoló Szív a hitetlen pogány lándzsájával üdvösségünkért átveretett. Ezen perctől kezdve gyengék és erősek, jámborok és bűnösök a szent Szívnél találták meg a keresett oltalmat. Ehhez könyörgött szent Agoston és szent Bonaventura, ide sietett szent Bernát, szent Katalin és sok más dicső szent. — S mivel érezték a ker. hívek a szent Szív tiszteletének bőséges áldásait, a 17-ik század óta nyilvános társulatok alakulának e célból, melyek hazánkban is ma már szent buzgósággal versenyeznek az isteni Szív tiszteletében.

E tiszteletnek egy kiváló jelensége ragadta meg lelkeket folyó évi október hó 31-én Csik-Nagyboldogasszony hitközségben. Ugyanis a hívek buzgósága e napon állítá be Jézus szent szíve szobrát a templomba, hol több ezer hívő ajtósa imája közepett a környék papságának jelenlétében benedicalta főt. Murányi Kálmán ker. főesperes úr. —

Magasztos ünnep vala ez, melyet az igazi buzgóság rendezett a szeretet Istenének dicsőítésére. E napon az isteni Szív iránt való szeretetben egygyé olvadt a hitközség lakóinak szíve s lelküket az igaz öröm árasztá el, melynek édes érzetében osztottak a szomszéd hitközségek lakói, kik lekipásztoraik vezérlette mellett keresztlobogók alatt jelentek meg e magasztos ünnepélyre. —

Miatha csak megajultak volna a régi idők, melyekben a földön járó isteni Szív közvetlenül árasztá szeretetének melegét a Hozzá epedve siető népseregbe, éppen úgy vették körül a buzgó hívek a szent Szív szobrát, hogy Jézustól szükségükben segélyt kérjenek és fájó szívüknek vigaszt, kesergő lelküknek enyhülést nyerjenek. —

Valóban boldogság érzete lángolt a buzgó népsereg arcán, midőn térdre borulva imádkozott e szobor előtt. És ezen csodálkozni nem lehet. Mert e szobor igen nagy jelentőségű beuomást gyakorol a hívő lélekre. Hisz az élet keresztye alatt görnyedő ember a szent Szív szobrán is ott látja a keresztet, mely a mily nagy fájdalomnak vala forrása, éppen oly végtelen boldogságnak középpontja. A Szíven lévő töviskorona megérteti a szemlélővel, hogy az élet tövisseinek szurásait békével kell szenvedni Jézusért s ha szívünk vérzik a kínzó fájdalomtól, siessünk Jézus szentséges Szívéhez, melyet megnyitott számunkra Longinus lándzsája.

A buzgó hívek arcán ragyogó boldogság érzet megható némassággal beszél amaz örömkönyvekben, melyekkel adóznak szeretett plebánusuk főtiszt. Rancz János urnak, ki-hogy lelke buzgalma szerint ékes szavának annál meghatóbb erejével vezethesse őket jövőben a végtelen szeretet forrásához — közadakozás útján szerezte be a szent Szív szobrát.

De a vallás buzgóságtól lángoló szívek örömet még egy más megható ünnepélyes actus is fokozá ez alkalommal.

Ekkor szentelé föl főpásztori magas megbízásából a ker. főesperes úr az új temető impozáns fekvésű szép helyiségét is, hogy abba mindazok, kik az isteni Szív szentséges véreben tisztára mossák lelküket, a feltámadás nagy napjaig békés nyugalmat leljenek. Ezt hirdeti a temető közepén álló, remek metszetű, termésköből állított kereszt felirata is, mely ékes betűkkel jelzi az Írás emez intelmét: „Boldogok, kik az Úrban haltak meg.“

Szertartás végével a ker. főesperes úr a temető jelentőségéről nagyszabásu, megható beszédet tartott. Ékes szavával benyult a szívek legbensőbb részébe és a meghatótságnak szeretet-sugalta drága gyöngyeit fakasztá az ünneplő közönség szeméből. Sirtunk mindnyájau s könyveinket csak a misében felhangzó Gloria örömhanglejtai zárak el, melyek által egyesült szív és lélekkel dicsőséget zengünk Istennek, ki ily áldás-teljes napot virasztott ránk.

Verebesi.

A kolozsvári bérnálás ünnepély.

Talán a november szürke ége, talán a dér, mely lekonyultta, színtelenné teszi a mezők virágát, talán az a hideg fuvalom, melyet előre küld a tél, mintegy szoktatónul, hatott úgy némelyek kedélyére, hogy a leendő bérnálás hírére nemcsak kellő lelkesedéssel nem, de a novemberi hangulat kritikájával fogadták. De e némelyek szálló, céltalan kritikája a templom falán kívül maradt, be a templomba nagyon sokan gyűltek, akik érezték, hogy nemcsak az idő, de a társadalmi mai novemberi hangulatában nagyon is szükséges az a benső meleg, mely életet, erőt ad megküzdni vagy legalább elviselni a külső viharokat, a hideg, mostoha időjárás.

Alig jelezte reggel fél nyolc órakor a harang a közelgő ünnepséget, már is tömegesen vonultak be a bérnálóidók, kiknek sora a gyönyörű goticus templomhajóban kettős keresztet képezett. A fénys segédlettel végzett püspöki mise alatt a belvárosi elemi leányiskola három osztálya énekelt. Mise után Bíró Béla apát plebános ismertette lelkesítően, hévvel a bérnálás szentségének lényegét, magasztos célját.

Ezután püspök úr ő Méltósága lépett a szöszekre s szókokolt azzal az erélyes szeretettel, mely jellemzi beszédeit, azzal a szeretettel, mely nemcsak hív, de vezet, nemcsak kér, de akar, nemcsak melegít, de gyűjt. A szent beszéd után a bérnálás folyt le szép rendben, melyet ilyen nagy tömegben tartantani nem csekély feladat.

A kolozsvári róm. katolikusok buzgó hívek: mindenik templom, minden istenítisztelet sokan látogatják. A körmenetek népesek, nagyszombaton, a támadaskor valósággal impozáns; de még is megható volt az a lelkesedés, melylyel özőnlöttek — a rendkívüli időben tartott — két predikációra, melylyel püspök úr ő Méltósága örvendeztette meg híveit. A legelőkelőbb osztály és a nép egyaránt töltötte meg a padsorokat s azok közeit. A fényárban úszó templom teljes figyelemmel s fölkellett áhitatot sugárzó arcoktól volt ünnepélyes.

A szent beszéd után püspök úr ő méltósága magános imába merült az oltár zsámolyánál. Mindenki érezte, hogy most a csendes visszavonulás volna rendben való, még is mindenki helyén maradt. Lekötötte a vágy: még egyszer közelről látni szeretett püspökét, ki oly hamar ura tud lenni a kedélyeknek. Így akarták kárpótolni magukat, mintán alkalmuk nem volt ünnepélyes fogadásra, avagy búcsúra. Legalább így akarták kifejezésre juttatni ama meleg érzést, mely áthatotta a szíveket; ezzel akarták jelezni: hogy a ki szeretettel jön, szeretetre talál.

S. A.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Püspöki konferencia.** Szombaton és hétfőn tárgyalta a püspöki konferencia a katolikus autonómia kérdését. Megállapította az autonómia irányelveit és azon fölirat szövegét, melyet a püspöki kar a pápához fog küldeni, hogy föltársa előtte a helyzetet. 11-én volt a kongresszus első értekezlete.

— **Nsgos Fábrián Sándor** püspöki helyettes, nagy-pépost úr Budapestre utazott, hogy mint egyházmegyénk papi képviselője, részt vegyen az autonómiai kongresszuson.

— **E. Veress Lajos** kerületi plébános — plébános urunk a köküllői espereskerület fungens alesperesévé nevezte ki. Üdvözljük.

— **Papi nyugdíj.** Mint örömmel értesülünk, az egyházmegyei papok nyugdíjintézeténél az új szabályok kiváló eredményre beálltak s a gondnokság nemsokára részletes kimutatást fog közzétenni a múlt év eredményéről, úgy szintén nyilvánosságra hozza a *lagok és nyugdíjazottak* névsort s az egyesek által élvezett nyugdíjösszeget is. Kíváncsian várjuk az érdekes kimutatást.

— **Szent Imre ünnepe.** A brassói róm. kat. főgymnasium ifjúsága védőszentjének: Szent Imre kir. hercegnek tiszteletére, nemkülönbén a t. é. szeptember hóban adott királyi ajándék kegyeletes méltatása céljából f. é. november 5-en d. e. fél 10 órakor, a rajzteremben nyilvános ünnepélyt rendezett a következő műsorról: 1. Áldva zeng hű néped ajka . . . Hoffmannól. vegyeskar. 2. Imre herceg Wázel Ferentől. Szavaija Kovács Jenő VIII. oszt. tanuló 3. A második évezred kúszóhőn, történeti elmélkedés. tartja Barácz S. főgymn. tanár. 4. Nemzeti Hymnus. Beleznai Gyulától, vegyeskar. 5. Isten segíts, királyok Istene . . . Vörösmarty Mihálytól. Szavaija Szele Béla VIII. oszt. tanuló. 6. Hónfidal, Abt Ferecutól, főútkar. Az ünnepélyt a plébánia templomban 9 órakor szent mise előzte meg.

— **Meghívás!** A „szebenyei róm. kath. tanító egy-let“ ez idei közgyűlést folyó évi november hó 16 és 17-én tartja meg a belvárosi róm. kath. elemi iskolában, melyre az egylet tagjai és a tanúgy barátait tisztelettel meghívjuk. A gyűlés tárgyai: 1. Nyilvános tanítást tart a polg. leányiskola I. osztályában a rajzból Vamszer József, polg. leányisk. tanító. 2. A gyűlés megnyitása. 3. A nyilvános tanítás megbeszélése. 4. „Az egyetértésről“ felolvasást tart Hesz Mátyás, nagy-szebeni elemi népisk. tanító. 5. Vitatétel a törtek tanításáról. Előadó Szántó Mihály, kir. kat. terézvárosi tanító. 6. „Bűnböcs“ című felolvasást tartja Fekete Benedek, nagy-szebeni állami elemi isk. tanító. 7. A pénz- és könyvtár átvételére kiküldött bizottságok jelentése. 8. Évi jelentés. 9. Indítványok. 10. A jövő vándor-gyűlés időjének és helyének megállapítása. 11. Tisztújítás. A gyűlés kezdete d. e. 8 órakor, ezt megelőzőleg $\frac{1}{8}$ órakor szent. mise a belvárosi templomban. Nagy-Szeben, 1897. november hó 4-en. Prokucek Samuel s. k., t. e. elnök. Balázs Ferenc s. k., t. e. jegyző.

— **Új orgona.** Szalay Gyula műorgona építő úr Szé. kesztőhátról folyó évi október hó végén egy 4 octávás-8 fős és 2 mellékvaltozatú, előljártszó, pedálos orgonát állított a görögnyezsimreai róm. kat. hitközség új temploma számára. Ezen mű a nevezett cégtől már a 68-ik. Került 700. frt. o. e. Átvétele az egyháztanács és nagy közönség jelenlétében október 30-án délelőtt történt. Felkért bírálókul szerepeltek: Rácz János rkat. kántortanító és Benke Mór ev. ref. kántortanító urak. Ezen orgona csinos kiállítása, kellemes, erőteljes hangja a föntnevezett orgonaeépítő úr kitűnő műzslésére vall. A megrendelő hitközség irt orgonaeépítő urnak a nyilvánosság terén is teljes megalégedését és elismerését nyilvánítja azon hozzáadásattal, hogy Szalay Gyula urat lelkiismeretes, csinos, tartós munkájáért mindenkinek jó lélekkel ajánlhatja. Szolgájon ezen új orgona sok időközön át Isten nagyobb dicsőségére és a hívek épülésére. Kelt Görögny-Szent-Imrén 1897. november 1-én. Bálint Gergely rkat. lelkész. Rácz János. Benke Mór.

— **Az erd. róm. kat. irodalmi társulat péuz-tárába fizettek:** (Folytatása a 45. számnak.) Palcer Károly elf. 1897 II. felére 2 frt. Szt. Fer. r. zárda Kőhalom elf.

1897 II. felére 2 frt. Szt. Fer. r. zárda Brassó elf. 1897-re 4 frt. Markaly István elf. 1897 I. felére 2 frt. Both Demeter ptg. 1897 II. felére 2 frt. Jzv. Majláth Györgyné ő ex-celentiaja elf. 1897-re 4 frt. Hirschler Jozs f dr. elf. 1897 II. felére 3 frt. 1898 I. felére 3 frt. Vezér László elf. 1897 II. felére 2 frt. 1898 I. felére 2 frt. Vetési Imre elf. 1897 II. felére 2 frt. Görög János (Hátszeg) elf. 1897-re 4 frt. Bajna Ferenc elf. 1897-re 4 frt. Zsigmond Endre elf. 1897-re 4 frt. Szabó György rtg. 1897-re 2 frt. Kiss András elf. 1897 II. felére 2 frt. Miske Gyula ptg. 1896-ra 5 frt. 1897-re 5 frt Kovács József ptg. 1897. II. felére 2 frt 50 kr. Andrási Sándor elf. 1897 II. felére 2 frt. Pál Ferenc elf. 1897 III. negyedre 1 frt. Döbrössy Alajos elf. 1897 II. felére 2 frt. 1898 I. felére 2 frt. Szentimrei István rtg. 1894-re 2 frt. Nagy Ignác elf. 1897 II. felére 2 frt. 1898 I. felére 2 frt. Ferency Károly rtg. 1897-re 2 frt. P. Kőrödy Berárd elf. 1897-re 4 frt. P. Sántha Angelus rtg. 1897-re 2 frt. Szt. Fer. r. zárda V.-Hunyad elf. 1897-re 4 frt. L. Bálint László ptg. 1897-re 5 frt. Bálint Ignác elf. 1897 II. felére 2 frt. Boromizsa István rtg. 1897-re 2 frt. Dr. Csósz Imre elf. 1897-re 4 frt. Buszig József elf. 1897 II. felére 2 frt. Orbán Ferenc elf. 1897 II. felére 2 frt. Mikes János gróf elf. 1897-re 1 frt. 1898-ra 4 frt. Görög Joachim rtg. 1897-re 2 frt. 1898-ra 2 frt. Róm. kat. gymnasium Kanta (Kézdí-Vásárhely) elf. 1897-re 4 frt. Bálint Gergely elf. 1897-re 4 frt. Barácz Albert ptg. 1897 II. felére 2 frt 50 kr. Baka János rtg. 1897-re 2 frt. Ávedik Lukács elf. 1897-re 4 frt. Szűcs János (Szerdahely) elf. 1897 II. felére 2 frt Szántó Viktor rtg. 1897-re 2 frt. Kiss Gusztáv elf. 1897 II. felére 2 frt. Georgievits Sándor elf. 1897 II. felére 2 frt. Bálint Péter rtg. 1897-re 2 frt.

(Folyt. köv.)

— **Pályázati hirdetés.** A csikmenasági róm. kat. kántortanítói állomásra december 1-ig terjedő határidővel pályázhatni. Javadalmát kezei: 1. Természetben szállás a szükséges melléképületekkel, udvarral és kerttel 40 frt. 2. 796 kalongya (10 évi átlag) ősz kepe a 2 frt. 158 frt 60 kr. 3. 181-3 kl. (10 évi átlag) tavaszkepe a 1 frt. 181 frt 33 kr. 4. Kézpénz (oszpóra 10 évi átlag) 8 frt. 48 kr. 5. 30 méter lágú tűzifa a 96 kr. 28 frt. 80 kr. 6. 40 tenyer s napszám a 50 kr. 20 frt. 7. 3 hold 167 □-öl szántó kat. t. jöved. 2 frt. 12 kr. 8. 3 hold 181 □-öl kaszáló kataszt. t. jöv. 1 fr. 86 kr. 9. 1010 □-öl kert 1 frt. 15 kr. 10. Faizás és legeltetési jog 45 frt. 11. Sola és ájtatos alapítványi kamat 24 frt. Összesen: 511 frt. 34 kr. Köteleességei: az iskolaszék által kijelölendő osztályokat tanítani; a kántori teendőket a s. kántorral együttesen végezni. Csik-Menaság, 1897. november 5-en. Az iskolaszék nevében Antal József plébános.

— **Pályázat.** A gelencei róm. kat. hitközségben, az államilag segélyezett népiskolánál, a kántor tanító állomás. 462 frt. bírtok, termény és pénzübeli évi javadalommal, — es egy tanítónői állomás. 400 frt. kézpénz évi fizetéssel betöltendő lévén, ezen célból pályázat hirdettetik. A fenn jelzett fizetésekhez számítható még, a jövő évtől fogva esedékessé váló évi 50 frtos ötödéves korpótlékok az államszegélyből és megfelelő lakások. A megválasztandók tanítási munkaköre, az állomások elfoglalásakor fog részletesen kijelölni. Okleveles pályázni öbajtók, kelően felszerelt folyamodványukat, folyó évi november hó 29-ig a gelencei róm. kat. plébániai hivatalhoz nyújtás be. Gelencén (Háromszék megyében erdélyi rész) posta helyben, 1897 november 8-án. Csiby Tamás plébános, Lukács Gergely jegyző, Cseh Imre, gondnok.

Szerkesztői üzenet.

Sz. B. Köhatom. Az adakozó nem engedi a közzétételt.

Kiadja: Az erdélyi róm. kat. Irodalmi Társulat. Felelős szerkesztő: Pál Antal.

Szerkesztőtársak: Bálint György, Péter János dr., Vass Albert, Zlamál Agoston.

Nyomatott Papp Györgynél a püsp. lyc. könyvnyomdában Gyulafehérvárt